

Parlamentul
Republicii Moldova

VG nr. 031

21.12.2023

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroului permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea art. 48 din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Anexa:

1. Proiect de lege 1 filă;
2. Nota informativă 3 file.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Gaik Vartanean

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D. D. P. Nr.	124
16	12 2023
Ora	

LEGE
pentru modificarea art. 48 din Codul Educației al Republicii Moldova
nr. 152/2014

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Art. I. – Art. 48 din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Conducătorul organului local de specialitate în domeniul învățământului este desemnat prin concurs, organizat de administrația publică locală în baza regulamentului aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, și numit în funcție, pentru un termen de 4 ani, prin decizia autorității administrației publice locale de nivelul al doilea/prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei. Una și aceeași persoană nu poate deține funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului mai mult de 8 ani, indiferent de întreruperile din activitate.”

2. Se completează cu alineatul (5), care va avea următorul cuprins:

„(5) Regulamentul aprobat de Ministerul Educației și Cercetării prevăzut la alin. (4) din prezentul articol va reglementa crearea unei comisii de concurs compusă din 9 membri, dintre care 6 membri vor fi desemnați de administrația publică locală și 3 membri de administrația publică centrală.”

Art. II. – În corespundere cu art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, și se aplică pentru concursurile anunțate începând cu data de 1 ianuarie 2024.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVA

la proiectul de lege pentru modificarea art. 48 din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege este elaborat de către deputat în Parlamentul Republicii Moldova în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr. 797/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege este elaborat cu scopul de a oferi protecție necesară principiului constituțional al autonomiei locale.

Amendamentul la Codul educației al deputatului Sinchevici și votarea acestuia la o zi de la depunere au generat discuții publice contradictorii și trei sesizări la Curtea Constituțională.

Important este că Curtea Constituțională nu are poziție unanimă în raport cu argumentele invocate în sesizările depuse, ceea ce demonstrează că, totuși, există anumite riscuri de încălcare a drepturilor și principiilor constituționale.

Astfel, art. 49 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 stabilește structurile de conducere ale organului local de specialitate în domeniul învățământului (de exemplu, DGETS mun. Chișinău, Direcția Învățământ Hîncești, Direcția Învățământ General Cimișlia, etc.) care includ: consiliul de administrație, consiliul consultativ și conducătorul organului local respectiv. Consiliul de administrație este constituit prin ordinul conducătorului organului local respectiv, iar componența nominală a consiliului consultativ se aprobă prin Decizia APL de nivelul al doilea, iar în UTA Găgăuzia – prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei.

Deci, norma respectivă recunoaște și stabilește competența administrației publice locale în numirea/ alegerea membrilor structurilor de conducere a unui organ local- ceea ce este în corespundere cu principiul autonomiei locale consacrat în art. 109 și art. 111 din Constituția Republicii Moldova.

În același timp, în corespundere cu art. 48 alin. (4) din același Cod, față de conducătorul organului local din domeniul învățământului sunt aplicate reguli diferite: Regulamentul privind organizarea concursului pentru funcția de conducător al organului local respectiv se aprobă de Ministerul Educației și Cercetării.

În aceste circumstanțe, se impune introducerea unor prevederi legale speciale privind stabilirea mecanismului de protecție a autonomiei locale decizionale prin

organizarea acestui concurs de către APL, dar și desemnarea de către acesta a majorității membrilor în comisia de concurs.

Totodată, echilibrul între APL și APC va fi asigurat prin desemnarea altor trei membri de către APC, dar și prin faptul elaborării regulamentului de concurs de către Ministerul Educației și Cercetării.

Atragem atenția că, cu referire la întinderea principiului autonomiei locale, Curtea Constituțională a reținut în Hotărârea 2 din 28.01.2014:

"[...] 90. Potrivit jurisprudenței sale anterioare, Curtea reiterează că un element de bază al regimului constituțional îl constituie administrația publică locală. Fiind chemată să soluționeze problemele de interes local, ea joacă un rol important în dezvoltarea unităților administrativ-teritoriale și în asigurarea activității serviciilor publice.

91. Conform art. 109 alin. (1) din Constituție, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

92. Alineatul (2) al acestui articol constituțional prevede că autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

93. Astfel, prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a colectivităților locale de a rezolva și de a gira în cadrul legii, sub propria lor răspundere și în favoarea populației locale, o parte importantă din treburile publice.

94. În Hotărârea nr. 17 din 5 august 2003, Curtea a statuat: „Considerând administrația publică locală ca o parte componentă a autorităților publice ale statului, Constituția obligă statul să contribuie la dezvoltarea și protejarea administrației publice locale, care, în limitele competențelor sale, este autonomă.

[...] Autonomia locală înseamnă dreptul colectivităților de a-și satisface propriile interese legale fără amestecul autorităților centrale, ea constituie un complex de atribuții date în competența organelor de administrare publică locală. Atribuțiile transmise acestor organe sunt reglementate de lege, iar statul exercită, prin forme specifice, controlul asupra modului în care ele se execută.”

95. Suplimentar principiului autonomiei locale, Curtea ține să invoce și principiul subsidiarității, ca parte a principiului descentralizării administrative, care, potrivit art. 3 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, presupune exercitarea responsabilităților publice de către autoritățile care sunt cel mai aproape de cetățeni, cu excepția cazurilor în care intervenția autorităților de nivel superior prezintă avantaje evidente ce rezultă din

volumul și natura responsabilităților și din necesitatea de a asigura eficacitatea acțiunii publice.

96. În vederea exercitării competențelor constituționale în materie de legiferare, prevăzute de articolul 72 alin. (3) lit. f) din Constituție, Parlamentul a adoptat Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care la articolul 3 alin. (1) reia principiile constituționale de bază ale administrării publice locale, iar la alineatul (2) definește modul de realizare a principiului autonomiei locale prin autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară.”

Prin urmare, acordarea unei protecții speciale prin acceptarea acestui proiect de lege, este necesară și conformă principiilor unui stat de drept.

3. Desonerarea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu-și propune armonizarea legislației naționale la cea a Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege prevede introducerea unor modificări în scopul apărării principiului autonomiei locale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de lege nu implică cheltuieli bugetare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de lege urmează să fie plasat pe pagina oficială a Parlamentului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege va fi supus expertizei juridice conform legii.

10. Constatările altor expertize

Proiectul de lege urmează a fi transmis pentru avizare către CALM.

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Gaik Vartanean

